

Міжкультурна освіта

для плавної адаптації учнів-іммігрантів
у кіпрських школах та суспільстві

Οικρανικά

Несхожість – наше
невичерпне джерело

ми боремося з
дискримінацією

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ
КІПРСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Ми – різні

ми поважасмо
відмінності

Міжкультурна освіта для плавної адаптації учнів-іммігрантів у кіпрських школах та суспільстві

А. Загальні положення

При обговоренні питань «міжкультурної освіти» не викликає сумнівів і є загальновизнаним той факт, що сучасне суспільство стає усе більш багатокультурним. Однак, в дійсності, причиною виникнення цієї дискусії є зовсім не те, що раніше суспільство було однорідним,¹ а те, що його багатокультурний характер став очевидним у зв'язку з міграційними процесами та пересуванням населення у Європі.

На Кіпрі, як суспільство, так і школа є багатонаціональними,² оскільки до шкіл приймають дітей з різних сімей, що розмовляють різними мовами, місцевими діалектами грецької мови, з різними комунікативними, емоційними та освітніми потребами, дітей з певним темпом навчання, різними здібностями або різним культурним досвідом (релігія, звичаї, цінності тощо.).

Таким чином, поняття «багатокультурність» означає зіткнення власної культури людини і культури його оточення; ці культури, безперечно, відрізняються навіть у межах «однорідної» національної групи, але співіснують в універсальній фінансовій і технологічній спільноті. У сім'ї, у товаристві однолітків, у школі діти не схожі одне на одного, але проявляють свій характер у різноманітній формі, виявляючи у такий спосіб свою індивідуальність.³

Зокрема, у сфері освіти школи стикаються з безліччю питань, що не пов'язані власне з індивідуальністю, а

¹ Кацікас Х. і Політу Е. (1999) Неподібність за межами класу. Видавництво «Гутенберг».

² Андрусу А. (1996) Я і ти, тут і зараз. Видавництво «Фемеліо».

³ Готовос А. (2001) Універсальність, неподібність та індивідуальність: погляди на значення освіти. Янінський Університет.

виникають внаслідок зіткнення різних форм її проявів та освітніх вимог, що висувуються школами і суспільством. Це питання щодо пошуку найбільш ефективних форм навчання у класі, де більшість дітей розмовляє іноземними мовами, або щодо того, як знайти рівновагу між вимогами системи, заснованої на екзаменаційній формі перевірки знань, змістом аналітичної навчальної програми та реальними потребами учнів.

Пошук відповідей на ці питання – справа непроста і не прямолінійна, оскільки кожен клас формується з різних дітей і викладачів. Незважаючи на конфлікти та складності, радощі та розчарування, дії та реакцію на них, ми всі вимушені працювати задля досягнення спільної мети на основі щоденного навчання. Реальність у класній кімнаті постійно змінюється і формується внаслідок дій усіх залучених сторін.

Основоположним принципом є те, що усі діти, незалежно від індивідуальних умов життя кожного, можуть навчатися, діяти і впливати на навколишню обстановку та одне на одного. Діти не обмежуються і не замикаються у рамках своєї національної приналежності, статі або потреб; навпаки – вони беруть участь у постійній зміні соціального та культурного середовища⁴. Разом з цим, повага прав людини є основним стержнем контролю поведінки, оскільки не всі форми особистої поведінки є бажаними (наприклад, «культура» фашизму). Мета полягає в тому, щоб кожен з нас усвідомив свої обмеження, розумів інші способи сприйняття світу, обмежував прояви ксенофобії та расизму, а також брав участь у створенні творчої культури гармонійного співіснування.

Відправним пунктом управління індивідуальністю та міжкультурної освіти є той факт, що інтерес повинен спиратися на міркування корисності для дітей, починаючи з шкільного віку. Несхожість інших цікавить нас настільки, що вона може являти собою цілий освітній розділ і може бути використана⁵ у формі функціональних ресурсів та професійної кваліфікації. Для реалізації цього прагнення нам слід повною мірою використати можливості аналітичної програми, вторинної програми, здібностей викладачів, певних учнів, школи та її соціального оточення.

Б. Цілі освіти

До наших шкіл поступає дедалі більше учнів з інших країн, що звикають до життя у кіпрському суспільстві. Освіта є основною визначальною умовою та відіграє важливу роль в успішній адаптації іншомовних учнів, даючи їм можливість брати активну участь у житті суспільства.

Освіта та імміграція – елементи підтримки соціально-фінансового розвитку та конкурентоздатності Європейського Союзу. У прийнятому 26 листопада 2009 року висновку Європейський Союз закликає країни-учасниці забезпечити усім дітям рівні можливості і надати їм підтримку у реалізації свого

⁵ Готовос А. (2002) Освіта і неподібність. Видавництво «Метехміо».

потенціалу.

Усі діти, що проживають на острові Кіпр, мають право на освіту. Іншомовні учні мають право на зарахування та безкоштовне навчання у державних школах Кіпру, на будь-якому рівні – від дошкільного до випускного. Наша система освіти не робить різниці за расою, громадою, мовою, кольором, релігією, політичними або іншими поглядами, а також національністю. Це право гарантоване статтею 20 Конституції Кіпру. Окрім цього, школа поважає право на **свободу думки, совісті та віросповідання**.

Політика інтегрування іншомовних студентів у нашу систему освіти та кіпрське суспільство в цілому спрямована на створення основоположних умов для забезпечення рівних можливостей для отримання освіти та досягнення успіху у ньому. «На основі ряду заходів, Міністерство освіти і культури переслідує мету побудови демократичної школи, що виражає неповторність та розмаїття нашого суспільства як елемента спільності та творчої продуктивності, можливості загального розуміння та взаємоповаги. Працюючи в цьому напрямку, Міністерство прийняло за основоположну мету міжкультурну освіту, завданням якої є збагачення усіх учнів життєвим досвідом та традиціями народів, ознайомлення із всесвітніми цінностями, відмова від стереотипів та упереджень. До того ж, ці принципи можуть створити умови для мирного співіснування та процвітання не лише на Кіпрі, але й у всій багатокультурній Європі та світі в цілому.»⁶

Тому на ділі філософія, що лежить в основі політики інтеграції іншомовних студентів у нашу систему реалізується створенням на Кіпрі демократичних шкіл.

- Демократичної школи, де всі учні навчаються разом, незалежно від особливостей кожного, разом готуючись вступити у спільне майбутнє. Школи, де жодна дитина не випадає з процесу набуття навичок, притаманних освіченим людям. Школи, організовані так, щоб забезпечити можливості досягнення всіх освітніх цілей, без компромісів щодо кількості та якості освіти.

- Створеної для людини системи, у якій дитина не відчуває себе ізольованою, відчуженою, гнаною, зневаженою та обділеною внаслідок будь-яких своїх особливостей. Школи, де з найвищою повагою ставляться до людської гідності і де учні мають право та можливості отримати все позитивне від дитинства і юності, не лише як непростого періоду підготовки до дорослого життя (що відбувається у загальноприйнятій школі), але й як від найбільш творчих і щасливих років свого життя.

Серед конкретних завдань є наступні:

- Розробка і застосування координованих заходів з активної участі, сприяння плавній адаптації іншомовних учнів до системи освіти.
- Створення і інтеграція закладів для забезпечення кількісної і якісної освіти іншомовних студентів.
- Засвоєння педагогами, учнями та батьками принципів, які є рушійною силою багатокультурного суспільства, а також підготовка викладачів та всіх залучених сторін з питань теорії і практики різнобічного підходу до освіти.
- Розробка і планомірне впровадження спеціальних навчальних, візуальних і розвиваючих матеріалів, а також реалізація нового освітнього підходу з метою розширення можливостей освітньої системи.
- Розробка і впровадження спеціальних заходів та методів адаптації іншомовних учнів, що перебувають до країни.

Контекст політики Міністерства освіти і культури в галузі адаптації іншомовних студентів у кіпрське суспільство базується на нижченаведених пріоритетах.

ЗАВДАННЯ №1: ПРОГРАМИ ВИВЧЕННЯ ГРЕЦЬКОЇ МОВИ

Належне знання мов навчання є необхідною, але не єдиною основоположною умовою отримання іншомовними учнями максимальної користі зі свого права на отримання освіти. Відповідно, інтенсивні програми вивчення грецької мови пропонуються учням у першу чергу на стадії початкової та середньої освіти.

Знання мови викладання на належному рівні є найважливішою, але не єдиною умовою, оскільки іноземні студенти мають бути спроможні отримати максимальну користь із свого права на освіту. Отже, інтенсивні програми пропонуються студентам для вивчення грецької мови як основоположного пріоритету.

ЗАВДАННЯ №2: ПРИЙОМ НОВИХ ІНШОМОВНИХ СТУДЕНТІВ

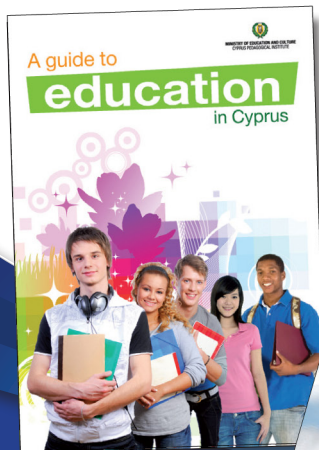
Реалізація ввідних програм та заходів для новоприбулих іноземних учнів має наступні завдання:

- Адаптація та ознайомлення іншомовних учнів з новою школою та громадським оточенням, а також допомога у навчанні.
- Інформування учнів та їхніх сімей про права та обов'язки у рамках системи.

Зокрема, з цією метою Міністерством освіти та культури були відредаговані детальні інформативні документи різними мовами:

- *Довідник про систему освіти Кіпру*

Детальний путівник по кіпрській системі освіти, спеціальний довідник для іншомовних студентів, перспективи і вибір предметів. Опубліковано вісьмома мовами: англійською, арабською, болгарською, грузинською, грецькою, російською, румунською і турецькою.

- *Ласкаво просимо на Кіпр... Ласкаво просимо у школу. Довідник-путівник про кіпрські школи*

Включає відповіді на запитання щодо прав та обов'язків учнів кіпрських шкіл, спеціальних умов для іншомовних студентів, а також інформацію про систему освіти, перспективи та вибір предметів. Опубліковано п'ятьма мовами: арабською, грузинською, українською, російською та турецькою.

ЗАВДАННЯ №3: РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З МІЖКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ

Освіта педагогів з питань міжкультурного виховання та навчання грецькій як другій мові і (або) іноземній мові необхідна для відповідності вимогам професії, що зростають.

Навчання грецькій як другій мові повинно стати частиною більш широкого процесу навчання у кожній школі з метою реалізації елементів індивідуальності та міжкультурного спілкування. Педагоги є основним фундаментом для реалізації цього завдання.

ЗАВДАННЯ №4: ЗБІР ТА АНАЛІЗ ДАНИХ ПРО ПОТРЕБИ ІНОЗЕМНИХ УЧНІВ

Введення і застосування системи збору і аналізу даних про потреби різних груп учнів може бути реалізоване у взаємодії і при впровадженні цільових програм та ефективних заходів, спрямованих на покращення умов для іноземних учнів.

ЗАВДАННЯ №5 МІЖКУЛЬТУРНИЙ РАКУРС НОВИХ АНАЛІТИЧНИХ ПРОГРАМ

Міжкультурна освіта адресована не лише іншомовним дітям, але й більшості дітей. У зв'язку з цим Міністерство освіти і культури визнає, що інтегрована стратегія міжкультурної освіти вимагає додаткових заходів, окрім тих, що згадані вище:

- Застосування міжкультурного підходу у нових аналітичних програмах
- Розробка і створення відповідного освітнього та навчального матеріалу

У контексті сьогодення наші зусилля мають бути спрямовані на зближення, враховуючи те, що відмінності у культурних традиціях не повинні розділяти людей та цілі народи. Навпаки, це розмаїття повинно нас об'єднувати. Ми покликані реалізовувати свої культурні традиції і, водночас, знати і реалізовувати культуру й традиції людей, що живуть поруч з нами. Ми маємо визнати, що культурна багатоманітність – це багатство людства, кожна культура заслуговує загальної поваги і проходить безкінечний процес змін і реформування у рамках свого особливого соціально-культурного контексту, спрямованого на освітню та соціальну адаптацію КОЖНОГО. Наше гасло: «Несхожість – наше невичерпне джерело, ми боремося з дискримінацією. Ми – різні, ми поважаємо відмінності».

**ми боремося з
дискримінацією**

Ми – різні

**Несхожість – наше
невичерпне джерело**

ми поважаємо

Загальне координування: Гавриїл Караліс, завідувач відділом документації Педагогічного інституту

Редагування тексту: Константінос Константопулос, Поліна Хаджіфеодулу-Лоїзиду

Координування видання: Христос Парпунас, координатор служби розробки проектів

Дизайн і електронна верстка видавництва: Теодорос Какуліс, співробітник служби розробки проектів

© **МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ**
КІПРСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
2010

ISBN σειράς: 978-9963-0-9145-4

ISBN: 978-9963-0-9147-8

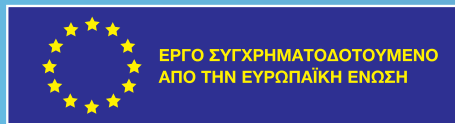
Республіка Кіпр

Фонди Солідарності

Європейський Союз

Проект фінансується Європейським Фондом Інтеграції